

Likabehandlingsplan och plan mot kränkande behandling

Korvettens förskola 2019-2020

Inget barn ska behöva vara rädd för att gå till förskolan.

Alla barn ska kunna känna sig trygga och bemötas och behandlas med
respekt.

Varje barns integritet ska respekteras och tas hänsyn till.

Vår förskola ska genomsyras av positivt tänkande.

Innehållsförteckning:

1. Grunduppgifter
2. Planens syfte och övergripande innehåll
3. Förskolans vision och mål för likabehandlingsarbetet
4. Rutiner i arbetet med planen
5. Årsplanering
6. Främjande insatser
7. Utvärdering av 2018/19 års arbete med planen
8. Kartläggning 2019/20
9. Förebyggande arbete 2019/20
10. Åtgärder i akuta situationer

Bilagor:

1. Trivsselfrågor och observationsfokus
2. Diskrimineringsgrunderna
3. Handlingsplan för åtgärder vid eventuell kränkning av barn
4. Dokumentation av kränkande behandling/trakasserier
5. Uppföljningssamtal
6. Incidentrapport för förskolans arbete

1. Grunduppgifter

Utbildningsform som omfattas av planen är förskola. Årligen upprättas en likabehandlingsplan och plan mot kränkande behandling på Korvettens förskola. Planen bygger på den kartläggning som vi gjort på Korvettens förskola tillsammans med barn, pedagoger och vårdnadshavare.

Den här planen gäller från och med 2019-06-18 till och med 2020-07-01.

Rektorn har det yttersta ansvaret att tillsammans med förskolans pedagoger systematiskt och kontinuerligt under året följa upp, utvärdera och utveckla arbetet med likabehandlingsplanen och plan mot kränkande behandling. Allt för att arbeta förebyggande och att i tid uppmärksamma kränkningar och diskrimineringar så att utveckling och åtgärder kan sättas in tidigt.

Tillsammans på förskolan arbetar vi för att göra planen känd för pedagoger, barn och vårdnadshavare. Planen ska vara en del av vårt systematiska kvalitetsarbete och ständigt finnas med oss i vårt dagliga arbete. I och med det systematiska kvalitetsarbetet i förskolan blir planen en del av vårt målfokuserade arbete som kontinuerligt följs upp, utvärderas och utvecklas för arbetet i vardagen.

2. Planens syfte och övergripande innehåll

Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling regleras i både diskrimineringslagen och i vår skollag. Varje förskola ska varje år upprätta en likabehandlingsplan och en plan mot kränkande behandling. Dessa planer kan med fördel skrivas ihop då de har många likheter vilket vi på Korvettens förskola har valt att göra. I de båda planerna handlar det om att arbeta för alla barns lika värde.

Syftet med planen är att främja barns och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionsnedsättning samt förebygga och förhindra diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Planen ska även innehålla en uppföljning av fjolårets åtgärder.

Arbetet med barns integritet och rätten att säga ifrån är en viktig del i vår utbildning. Vi arbetar med att stärka barnens förmåga att våga säga vad de tycker är okej eller inte.

Forskning har visat att systematiskt arbete mot kränkningar har effekt. En trygg miljö i förskolan är en förutsättning för att barn och elever ska kunna utvecklas.

Förtydligande av begrepp:

Trakasserier finns definierade i diskrimineringslagen medan kränkande behandling definieras av skollagen.

Trakasserier är när någon kränker ett barns värdighet och det har med de sju diskrimineringsgrunderna att göra. Det kan handla om att retas, mobba, frysa ut någon, knuffas med mera.

Diskriminering är när förskolan på osakliga grunder behandlar ett barn sämre än andra barn och missgynandet har samband med kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder (de sju diskrimineringsgrunderna).

Kränkande behandling är när någon kränker ett barns värdighet men när det inte har samband med någon diskrimineringsgrund. Det är barn- och elevombudet vid Skolinspektionen som utreder anmälningar om kränkande behandling.

(Information hämtad från www.do.se)

3. Förskolans vision och mål för likabehandlingsarbetet

Inget barn ska behöva vara rädd för att gå till förskolan. Alla barn ska kunna känna sig trygga och bemötas och behandlas med respekt. Korvettens förskola ska genomsyras av positivt tänkande. Vår förskolas utbildning bygger på barnens delaktighet och medbestämmande. Det demokratiska uppdraget är i fokus. Följande mål beskriver våra grundtankar med det demokratiska uppdraget för oss på Korvettens förskola:

”Förskolan ingår i skolväsendet och vilar på demokratins grund. Av skollagen (2010:800) framgår att utbildningen i förskolan syftar till att barn ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.

Var och en som verkar inom förskolan ska främja aktningen för människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män, flickor och pojkar, samt solidaritet mellan människor. Inget barn ska i förskolan bli utsatt för diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder, hos barnen eller någon som barnet har anknytning till, eller för annan kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas.” (Skolverket 2018, s. 5).

Utgångspunkten för allt vårt arbete är barnen, vilket gör att vi ständigt är i nära dialog och samarbete tillsammans, barn och pedagoger. I nära samarbete kan vi tidigt identifiera diskriminering och kränkande behandling. Korvettens förskola ska motverka all form av diskriminering och kränkande behandling, alla vuxna (pedagoger, vårdnadshavare och andra vuxna) har skyldighet att uppmärksamma detta och ansvar för att motverka och ingripa.

Utbildningen utgörs av respekt för varje enskild individ, att förtjäna respekt kräver också att vi visar varandra respekt. Det är allas rättighet att bli respekterad för den person man är. Enligt barnkonventionens artikel 12 så har varje barn rätt att uttrycka sina åsikter i de frågor som berör barnen, de har också rättighet att bli lyssnande till.

På förskolan har vi lyft fram följande värdeord som finns med oss i vårt utvecklingsarbete:

Värdeord:

Välkomnande

Framtidstro

Delaktighet

4. Rutiner i arbetet med planen

”Alla som berörs av verksamheten ska kunna spela en aktiv roll i likabehandlingsarbetet. Det är en rättighet- och en möjlighet. Var och en bidrar med sin kunskap utifrån sitt perspektiv”.

(”Lika rättigheter i förskolan- handledning”, diskrimineringsombudsmannen, 2012, sidan 19)

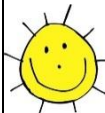
En grupp pedagoger ansvarar för att årligen upprätta en ny likabehandlingsplan som har sin grund i den årliga kartläggningen (se punkt 7). Gruppen ansvarar för att under året fördjupa arbetet med planen till exempel på en arbetsplatsträff eller modulreflektion. Rektor har under året ansvar för att planen hålls levande samt att relevanta insatser sätts in i god tid.

Förskolans personal är ansvarig för att hålla planen levande och göra den till en del av förskolans målfokuserade, systematiska kvalitetsarbete med kontinuitet under hela året. Pedagogerna skriver incidentrapporter då kränkningar eller trakasserier inträffat och dessa följs sedan upp och blir en del av kartläggningen.

Inför våra utvecklingssamtal i början av vårterminen ställs intervjufrågor eller frågor att observera för att ta reda på trivsel och andra punkter som berör arbetet med planen. Vi gör barnen delaktiga genom diskussioner enskilt och i grupp. I dialog med barnen kan vi identifiera riskområden eller få reda på vilka insatser vi kan behöva sätta in. Resultatet av detta ligger till grund för vårt fortsatta arbete.

Det ligger i allas ansvar att göra barn och vårdnadshavare delaktiga i arbetet med likabehandlingsplanen. Detta sker bl a på höstens föräldramöte. Planen finns på hemsidan samt i föräldrahörnan på förskolan

5. Årsplanering

Juli	Augusti	September	Oktober	November	December
 <p>Vi sätter igång arbetet med grund i den "nya" Likabehandlingsplanen.</p>			Observationer Kartläggning tillsammans med barnen. Värdegrundsarbetet lyfts på föräldramötet.	Följa upp det förebyggande arbetet (punkt 9).	
Incidentrapportering	Incidentrapportering	Incidentrapportering	Incidentrapportering	Incidentrapportering	Incidentrapportering

Januari	Februari	Mars	April	Maj	Juni
Intervjuer/observationer inför utvecklings-samtal.			Följa upp det förebyggande arbetet (punkt 9)		Planen revideras av gruppen för <i>Likabehandling</i>
Incidentrapportering	Incidentrapportering	Incidentrapportering	Incidentrapportering	Incidentrapportering	Incidentrapportering

Planen är en del av vårt systematiska kvalitetsarbete och följs upp med kontinuitet i paren.

6. Främjande insatser

Det främjande arbetet på förskolan handlar om att stärka positiva förutsättningar för likabehandling och behöver inte utgå ifrån identifierade problem.

Vi behöver på många olika sätt göra barnens rättigheter tydliga för barnen så att de kan bli stärkta i att uttrycka sina tankar och känslor. Att göra likabehandlingsplanen känd för barnen innebär att arbeta konkret tillsammans med dem. Hur ska vi vara mot varandra?

Som pedagog ska vi ha barnfokus, vara i nära samarbete, barn och pedagoger tillsammans. Det gör att det finns utrymme att föra en förtroendefull dialog. Vi kan på så sätt främja positiva normskapande processer där vi motverkar trakasserier och kränkande behandling.

Konflikthantering sker i nära samarbete tillsammans med barnen där pedagogerna finns med som vägledare. Barnen ska få erfarenhet av att kunna lösa konflikter själva vilket gör att vi pedagoger inte ingriper direkt men finns med för att stötta barnen.

Vi arbetar fortlöpande med aktiviteter där barn och pedagoger får mötas i olika typer av gruppkonstellationer där samarbete är i fokus. Barnen är delaktiga i tänkandet kring samarbete på förskolan. Förskolans styrka är gruppen och den ska tillvaratas. Alla har rätt att "bli" i olika sammanhang. Vi arbetar för att öppet bemöta barnet i olika situationer, inte förutsätta att ett barn är på ett visst sätt i alla sammanhang. Arbetet kring integritet är fortlöpande, både i diskussioner i personalgrupp men även i barngrupp.

"Barn ska bemötas av vuxenvärlden precis som vuxna vill bli bemötta av vuxenvärlden. Med respekt. Punkt." (Micke Gunnarsson, entreprenör och föreläsare)

Riktlinjer i vårt integritetsarbete:

- Introduktion till ny personal och vikarier om hur vi bemöter barnen och varandra- aldrig "stjåla" kramar eller sätta i knät om barnet inte själv initierar till det.
- Bara välkänd personal byter blöjor eller assisterar vid toalettbesök.
- Aldrig nya vikarier ensamma vid öppning/stängning av förskolan.
- Lära barnen lyssna på sina egna känslor. Lära barnen säga STOPP!
- Vara uppmärksamma på barnens vilja vid blöjbyten samt toalettbesök.
- Samtala med barnen kring deras rättigheter om att alla har rätt till sin egen kropp. Varje barn ska kunna känna tillit till sin egen förmåga att sätta gränser. (Barnkonventionen)
- Giltigt utdrag ur polisens belastningsregister på personal och studenter/elever inom förskolan.

Det demokratiska uppdraget och arbetet med delaktighet och inflytande för barnen utvecklas genom att vi under året fortlöpande diskuterar och gör insatser för att anpassa utbildningen till varje individ. Pedagogerna möts i tvärgrupper och här analyseras våra dokumentationer för att många olika ögon ska kunna reflektera kring vår praktik så att den kan utvecklas.

Värdegrundsarbetet är en viktig del på Korvetten och lyfts upp och diskuteras på arbetsplatsträffar och modulreflektioner. Värdegrundsmålen i läroplanen är vår utgångspunkt.

Utbildningen bygger på att alla barn har rätt att delta efter intresse och utveckling. Fokus ligger på återbruksmaterial då vi ser att valet av material bidrar till samarbete mellan barnen samt att det är könsneutralt och främjar ett öppet förhållningssätt mellan barnen.

Vi reflekterar ständigt kring förskolans organisation för att förhindra att barn diskrimineras. Främjande insatser sker på olika sätt. Alla har ett ansvar att arbeta främjande och arbetssättet följs upp kontinuerligt i vårt systematiska kvalitetsarbete och utvärderas i maj - juni då likabehandlingsplanen skrivs om på nytt.

7. Utvärdering av 2018/19 års arbete med planen

Här ser vi över föregående års främjande arbete och insatser. Hur blev det?

Mål:

- Varje individ ska, i förskolans utbildning, känna sig trygg samt inkluderad i meningsfulla sammanhang.

I vissa grupper har vi sett att det uppstår maktstrukturer samt att barnen delar sig mycket i pojk- och flickgrupper. I föräldraenkäten, som skickades ut i maj -18, finns även upplevelser av att en del barn är av den uppfattningen att de bara kan leka pojke-pojke eller flicka-flicka. Något vi uppmärksammat och reflekterat över. Vi har medvetet skapat olika gruppkonstellationer för att skapa förutsättningar för barnen att bredda perspektiven, upptäcka nya kamrater och känna sig inkluderade i meningsfulla sammanhang. Vi har jobbat med ”arbetskompisar” för att barnen ska få möjlighet att skapa djupare relationer till varandra och upptäcka att alla kan leka med alla, vilket också har gett positiva resultat. Vi har sett att olika gruppkonstellationer påverkar hur barnen blir i vår utbildning och vi har utifrån det försökt skapa förutsättningar för att varje barn ska få vara delaktig i meningsfulla sammanhang.

I föräldraenkäten framkommer att vissa barn inte visar respekt gentemot andra barn och att det sker kränkningar i form av bitningar och fula ord. Vi kan även se i våra incidentrapporter att det sker många verbala och fysiska kränkningar mellan barnen. Vi har medvetet varit nära barnen i deras lek för att ge stöttning i de sociala relationerna, genom att modellera, bekräfta och följa upp. Trots det upplever vi att det sker kränkningar, både verbala och fysiska. Vi ser att det främst är i den fria leken det sker kränkningar, konflikter och exkluderingar. En del barn har kommunicerat att de är rädda för andra barn.

När vi har hjälpt barnen att komma igång i lek ser vi att den har blivit meningsfull och att fler barn blir delaktiga. När vi är närvarande och kan ligga steget före minskar konflikterna och det blir tryggare för barnen. Vi tror att barnens vilja att vara delaktiga i konfliktlösning, samt att barnen gärna är tillsammans med varandra, beror på att vi pedagoger är goda förebilder i vårt förhållningssätt och visar stor omtanke. Vi upplever att barnen visar ett stort intresse när vi modellerar lek eller vid vuxenstyrda undervisningsaktiviteter, något vi tror beror på att vi är tillåtande, att vi fokuserar på aktiviteten samt att vi har fullt barnfokus. Genom att vi har skapat miljöer för sociala samspel kan vi se att en positiv förändring har skett i barnens lek och i deras sociala samspel.

Vi har upplevt att många barn har svårt lyssna på varandra och se varandras perspektiv. När barnen övar sig i olika sociala sammanhang och då den egna viljan är starkare än förståelsen för den andre, upplever vi att det sker fler incidenter och kränkningar. I de situationer under dagen då vi är färre pedagoger, t ex på mornar och eftermiddagar samt i övergångsaktiviteter, upplever vi att vi haft svårt att kunna tillgodose individens behov. Detta gäller särskilt barn som har behov av särskilt stöd vilket påverkar hela gruppen.

8. Kartläggning inför 2019/20

Kartläggningsmetoder:

- Trivsselfrågor till barnen (bilaga 1)
- Observationer (bilaga 1)
- Gruppsamtal tillsammans med barnen
- Följa upp det förebyggande arbetet

Risker och riskområden:

Barn skyller på varandra, gör tokiga saker som andra barn säger att de ska göra t ex uppmanar varandra att ta av byxorna eller göra någon illa fysiskt eller verbalt. Det finns en del starka individer (egocentriska) som har svårt att se andras perspektiv men vi har också barn som har svårt att stå emot och säga ifrån. Många barn hanterar ännu inte att ta ansvar för sina egna handlingar. Vi ser att en del barn har svårt att stå upp för sina åsikter, samt att en del barn inte visar respekt för varandra. Det förekommer relativt ofta att barn kränker varandra genom att använda hårda ord, exkludera varandra, ta saker samt genom fysiskt våld.

När det händer många konflikter runt samma barn finns det en risk att barnet ofta nämns i negativa sammanhang, vilket kan leda till fler konflikter. Att barnet hamnar i ett ”fack” och blir beskyllt även när det inte varit delaktigt.

Det finns en känsla hos pedagogerna att inte räckta till för barnens olika behov. Vilka barn får mest uppmärksamhet? Vi behöver lägga extra krut på barn i behov av särskilt stöd men det är svårt att hinna med. När vi är färre personal på exempel mornar och eftermiddagen upplever vi att det är större risk för incidenter och kränkningar.

Vi kan se grupperingar av barn utifrån kön samt att barn ger uttryck för att de bara kan leka med andra av samma kön.

9. Förebyggande arbete 2019/20

De risker vi sett i vår kartläggning ligger till grund för vårt förebyggande arbete.

Identifierad risk:

- Avsaknad av respekt för andra
- Barn får negativ uppmärksamhet
- Inte tillgodosedda särskilda behov
- Könstereotypa uppfattningar och grupperingar

Åtgärd:

- Vara närvarande pedagoger som finns tillgängliga i utbildningens miljöer för att stötta i det sociala samspelet, modellera, bekräfta och följa upp.
- Vi behöver fördela barn och pedagoger både på gården och inne, arbeta för att skapa lugn och endast ha miljöer öppna som vi kan ha överblick över. I största möjliga mån organisera utbildningen för att de barn som behöver extra hjälp och stöttning kan få sina behov tillgodosedda.
- Bryta negativa mönster och fokusera på det positiva. Pedagogernas förhållningssätt är avgörande. Hur pratar vi om barnen?
- För att bredda perspektiv samt motverka könstereotypa mönster behöver vi medvetet dela barnen i olika konstellationer. Aktiviteten ska vara i fokus.
- Fokus ska ligga på aktiviteter som främjar samarbete, som motvikt till att endast kunna se sina egna behov.
- Arbetslaget ska fortlöpande föra diskussioner kring integritet och förhållningssätt, även i samtal med barngruppen om respekten till sin egen kropp och andras.

Reflektionsfrågor:

- Skiljer sig vårt förhållningssätt gentemot olika barn? Flickor och pojkar?
- Hur arbetar vi aktivt med att motverka stereotypa könsroller?
- Har vi något genusperspektiv när vi utformar våra miljöer?
- Hur bryter vi negativa mönster?

Det pedagogiska förebyggande arbetet ska systematiskt dokumenteras, följas upp och kommuniceras till vårdnadshavare.

10. Åtgärder i akuta situationer

Kontakta rektor. Detta gäller både för personal samt för vårdnadshavare. Alla har ansvar att signalera vid misstanke om trakasserier och kränkande behandling.

Vid kännedom om trakasserier eller kränkande behandling tas detta alltid på allvar och följs upp via samtal eller vår handlingsplan/dokumentation.

Använd bilaga 3 ”handlingsplan” samt bilaga 4 och 5 för dokumentation.

Rektorn ansvarar att föra informationen vidare i rapport till huvudman, utbildningschef för förskola, Nyköpings kommun.

Bilaga 1

Observationsfokus för de yngre barnen på Korvettens Förskola

Observationsunderlag inför utvecklingssamtal samt uppföljning och utvärdering av likabehandlingsplanen.

1. Upplever vi att barnen är trygga på förskolan?
2. Finns det miljöer på förskolan där risken för kränkningar är extra stor?
3. Hur ser samspelet ut mellan barnen?

Bilaga 2

Diskrimineringsgrunder:

Det finns sju så kallade diskrimineringsgrunder i Diskrimineringslagen. Här finns information för att öka kunskapen och synliggöra dessa i utbildningen.

Diskrimineringsgrunderna är följande:

- **Etnicitet:** man tillhör en grupp av personer som har samma hudfärg, nationella eller etniska ursprung.
- **Religion eller annan trosuppfattning:** åskådningar såsom kristendom, islam, buddism, ateism och agnosticism, men *inte* exempelvis rasistiska övertygelser. Även etiska och filosofiska värderingar som inte har samband med religion faller utanför, liksom politiska åskådningar.
- **Kön:** man eller kvinna.
- **Sexuell läggning:** homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.
- **Funktionshinder:** varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller en sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått, eller kan förväntas uppstå. Den senare ”kan förväntas uppstå” innefattar exempelvis hiv-positiva, MS-sjuka etc.
- **Ålder:** uppnådd levnadslängd.
- **Könsöverskridande identitet eller uttryck:** någon identifierar sig inte som kvinna eller man, eller ger genom sin klädsel eller på annat sätt uttryck för att tillhöra ett annat kön. Det kan handla om transsexuella, transvestiter, intersexuella, intergender och transgenderister.

Källa: ”Byrån mot diskriminering”

Bilaga 3

Handlingsplan för åtgärder vid eventuell kränkning av barn

(Efter vårdnadshavares eller pedagogs anmälan)

Vid misstanke om kränkning tas direkt kontakt med rektor.

Rektor eller pedagog kontaktar berörd vårdnadshavare så snart som möjligt och bestämmer tid för samtal.

Rektor eller pedagog informerar vårdnadshavare om hur planen för likabehandling ser ut och vilka åtgärder som ska vidtas enligt plan.

Rektor eller pedagog tar reda på vad som har hänt och skapar en bild från så många berörda som möjligt. Enskilda samtal genomförs med berörda.

Fyll i och använd Bilaga 4 ”Dokumentation av kränkande behandling/trakasserier”.

I samtal med vårdnadshavare bestäms hur händelsen ska följas upp.

Berörda pedagoger på förskolan informeras.

Fallet följs upp och diskuteras på nästa modulträff. Använd då frågor som:

- Vilken roll hade vi pedagoger i det som skedde?
- Hur kan vi se över vår organisation för att förhindra att något liknande sker igen?
- Vad har vi lärt oss?
- Reflektera också om handlingsplanen följts och funktionen av den utvärderas.

Bilaga 4

Dokumentation av kränkande behandling/trakasserier

Namn på den utsatta: .....

Vårdnadshavaren kontaktades: .....

Datum för samtal: .....

Personer som deltar i samtalet: .....

.....

Händelseförlopp (När? Var? Hur? Närvarande):

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Sammanfattning av samtalet:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Åtgärder (Det här har vi gjort och så här går vi vidare):

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Datum för planerat uppföljningssamtal: .....

Ärendet avslutat (datum): .....

Underskrift:

Vårdnadshavare: .....

Pedagog: .....

Förskolechef: .....

Bilaga 5

Uppföljningssamtal

Efter 2-3 veckor sker en uppföljning

Hur har det gått att följa bestämda åtgärder?

.....
.....
.....

Hur har det varit för det berörda barnet?

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Hur har vårdnadshavarna upplevt att vi har hanterat ärendet på förskolan?

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Hur har ärendet påverkat utbildningen och pedagogerna på förskolan?

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Bilaga 6

Incidentrapport

Kränkningar, trakasserier, diskriminering

Datum	Händelse	Åtgärd	Plats	Sign.